

JUSTITSMINISTERIET

Retningslinjer for statslige myndigheders opbevaring af SMS-beskeder mv.

Maj 2024

Indhold

1.	Indledning og afgrænsning	3
2.	Retningslinjer for opbevaring af SMS-beskeder mv.	5
2.1	Opbevaringsfrister for medarbejderes SMS-beskeder mv.	5
2.2	Opbevaringsfrister for chefers SMS-beskeder mv.	5
2.3	Opbevaringsfrister for ministres, særlige rådgiveres og departementschefers SMS-beskeder mv.	6
2.4	Fratrædelse mv.	7

1. Indledning og afgrænsning

Indledning

Den 28. september 2021 udsendte Justitsministeriet "Retningslinjer for statslige myndigheders opbevaring af slettede e-mails mv.". Formålet med disse retningslinjer er at sikre en ensartet praksis for statslige myndigheders opbevaring af e-mails, der ikke skal journaliseres. Behovet for en sådan ensartet praksis skyldes først og fremmest hensynet til undersøgelses- og granskningskommissioners arbejde.

Det fremgår af "Retningslinjer for statslige myndigheders opbevaring af slettede e-mails mv.", at statslige myndigheder bør sikre, at slettede e-mails opbevares i 5 år (medarbejdere), 10 år (ansatte i chefstillinger) og 25 år (ministre, særlige rådgivere og departementschefer). Således vil det ikke være muligt for den pågældende ansatte at slette deres e-mails i de respektive perioder på 5/10/25 år. Dermed sikres det, at den pågældende ansattes slettede e-mails vil være tilgængelige for en undersøgelses- eller granskningskommission i henholdsvis 5/10/25 år.

"Retningslinjer for statslige myndigheders opbevaring af slettede e-mails mv." indeholder også anbefalinger til sikring af materiale, når der er truffet beslutning om, at der nedsættes en undersøgelses- eller granskningskommission.

Behov for retningslinjer om opbevaring af SMS-beskeder mv.

Granskningskommissionen om sagen om aflivning af mink (Minkkommissionen) har til brug for sin undersøgelse anmodet om at få udleveret ikke-journaliserede SMS-beskeder fra de involverede ministre og embedsmænd. Minkkommissionen har herved anlagt en anden tilgang til SMS-beskeder end tidligere kommissioner.

For at statslige myndigheder i forbindelse med fremtidige undersøgelser kan imødekomme en undersøgelses- eller granskningskommissions ønske om at få adgang til ikke-journaliserede SMS-beskeder, er der i lyset af Minkkommissionens nye tilgang til SMS-beskeder derfor også et behov for at opbevare SMS-beskeder mv., som ikke skal journaliseres, i en vis periode.

Det bemærkes i den forbindelse, at det efter Justitsministeriets opfattelse i praksis generelt vil have undtagelsens karakter, at en SMS-besked mv. er journaliseringspligtig. I såkaldt generelle sager, hvor myndigheden ikke skal træffe en forvaltningsretlig afgørelse, vil dette i særdeleshed være tilfældet.

Databeskyttelsesretlige og informationssikkerhedsmæssige hensyn tilsiger generelt, at arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. løbende bør slettes, ligesom man bør sikre tjenestetelefonen og den information, der ligger på den. Heroverfor står hensynet til, at statslige myndigheder, i lyset af Minkkommissionens nye tilgang til SMS-beskeder, kan imødekomme en undersøgelses- eller granskningskommissions ønske om at få adgang til ikke-journaliserede SMS-beskeder mv. På trods af databeskyttelsesretlige og informationssikkerhedsmæssige hensyn vurderes det, at SMS-beskeder mv. som udgangspunkt bør opbevares af hensyn til at kunne imødekomme en undersøgelses- eller granskningskommissions ønske om at få adgang til ikke-journaliserede SMS-beskeder mv.

På den baggrund og med henblik på at sikre en ensartet praksis har Justitsministeriet fastsat retningslinjer for statslige myndigheders opbevaring af SMS-beskeder mv., som ikke skal journaliseres. Retningslinjerne omfatter opbevaring af SMS-beskeder og andre lignende beskedtjenester (eksempelvis iMessage, Whatsapp, Signal o.lign).

Der findes i dag ikke en statslig løsning, som teknisk understøtter, at SMS-beskeder mv. lagres centralt og brugeruafhængigt (modsat hvad der gælder for e-mails). Retningslinjerne er derfor baseret på, at ministre og medarbejdere, jf. dog nedenfor, ikke sletter arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. på deres tjenestetelefon, ligesom der for visse persongrupper løbende bør sikres en lokal kopi af SMS-beskeder mv.

Nærværende retningslinjer for statslige myndigheders opbevaring af SMS-beskeder mv. erstatter de foreløbige retningslinjer, som Justitsministeriet udsendte i juli 2022.

Afgrænsning

Retningslinjerne er organisatorisk afgrænset på samme måde som "Retningslinjer for statslige myndigheders opbevaring af slettede e-mails mv.". Retningslinjerne vedrører dermed statslige myndigheder, dog ikke efterretningstjenesterne, der er underlagt særlige regler, eller myndigheder, der efter lovgivningen er uafhængige. Retningslinjerne vedrører heller ikke kommuner og regioner.

Endvidere er retningslinjerne fastsat på baggrund af samme regler og hensyn, som gælder for "Retningslinjer for statslige myndigheders opbevaring af slettede e-mails mv.". Der henvises i den forbindelse til pkt. 2 og 3 i disse retningslinjer. Det indebærer bl.a., at retningslinjerne ikke omfatter SMS-beskeder mv., som journaliseres. Som nævnt ovenfor vil det i praksis generelt have undtagelsens karakter, at en SMS-besked mv. er journaliseringspligtig.

Retningslinjerne gælder endvidere ikke for SMS-beskeder mv., som udelukkende har et personalerelateret indhold, eksempelvis en SMS-besked fra en medarbejder om, at vedkommende ønsker at holde fri, beskeder til og fra en tillidsrepræsentant (i kraft af dennes funktion) eller beskeder mellem en medarbejder og en chef om rent personlige forhold, herunder hvis en medarbejder eksempelvis måtte vælge at sende en SMS-besked mv. med en sygemelding. Sådanne SMS-beskeder mv. bør slettes, når det ikke længere er nødvendigt at opbevare dem. Det bemærkes i øvrigt, at følsomme personoplysninger (f.eks. helbredsoplysninger) ikke bør sendes via SMS.

Endelig omfatter retningslinjerne ikke eventuelle private SMS-beskeder mv. På samme måde vil SMS-beskeder mv., som er sendt til en medarbejder ved en åbenlys fejl, ikke være omfattet.

Det forudsættes i øvrigt, at medarbejdere mv. til brug for arbejdsrelateret kommunikation, herunder afsendelse og modtagelse af SMS-beskeder mv., som udgangspunkt alene anvender deres tjenestetelefon.

Det bemærkes, at myndighederne i almindelighed bør instruere deres medarbejdere i, hvordan tjenestetelefoner bør håndteres for at sikre et tilstrækkeligt niveau af informationssikkerhed.

2. Retningslinjer for opbevaring af SMS-beskeder mv.

Statslige myndigheder bør af hensyn til en eventuel fremtidig undersøgelses- og granskningskommissions arbejde – ved siden af den forvaltningsretlige journaliseringspligt og arkivreglerne – instruere ministre og medarbejdere i at opbevare arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. på de pågældendes telefoner. Det bemærkes dog, at der i nogle beskedtjenester er en funktionalitet, som gør det muligt for afsenderen af en besked at redigere i beskeden eller at slette beskeden på en sådan måde, at den ikke længere er tilgængelig for hverken afsender eller modtager. Den statslige myndighed bør tilsvarende instruere ministre og medarbejdere i ikke at anvende en sådan redigerings- eller slettefunktion, men hvis f.eks. en afsender – som ikke er omfattet af retningslinjerne – anvender en sådan slettefunktion, vil beskeden ikke længere være tilgængelig på modtagerens telefon.

SMS-beskeder mv., som journaliseres i myndighedens sagsbehandlingssystem, kan bl.a. af sikkerhedsmæssige hensyn og hensynet til dataminimering slettes fra telefonen, når de er journaliseret. I forhold til sikring af materiale, når der er truffet beslutning om, at der nedsættes en undersøgelses- eller granskningskommission, henvises i øvrigt til pkt. 4 i "Retningslinjer for statslige myndigheders opbevaring af slettede e-mails mv."

Myndighedens frister for opbevaring af SMS-beskeder mv. er på den ene side begrundet i databeskyttelsesretlige hensyn, der tilsiger, at personoplysninger om den pågældende medarbejder og de eventuelle andre personer, der måtte fremgå oplysninger om i de pågældende SMS-beskeder, ikke skal opbevares i en længere periode end nødvendigt. På den anden side kan det konstateres, at SMS-beskeder mv. kan være relevante for en undersøgelses- eller granskningskommissions afdækning.

2.1 Opbevaringsfrister for medarbejderes SMS-beskeder mv.

Det er Justitsministeriets vurdering set i lyset af ovenstående hensyn, at medarbejderes SMS-beskeder mv. skal opbevares i en periode på 5 år eller indtil telefonskift eller fratrædelse, hvis dette sker før de 5 år. Det betyder, at statslige myndigheder bør instruere medarbejdere i ikke at slette arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. før 5 år efter afsendelsen eller modtagelsen af SMS-beskeden mv. For retningslinjer i forbindelse med telefonskift og fratrædelse henvises der til afsnit 2.4 nedenfor.

2.2 Opbevaringsfrister for chefers SMS-beskeder mv.

Længden af den periode, hvor SMS-beskeder mv. tilhørende chefer mv. skal opbevares, bør fastsættes under hensyntagen til, at der er tale om ansatte, der varetager en funktion, hvor det ikke er usandsynligt, at vedkommende afsender eller modtager SMS-beskeder mv., som vil kunne være relevante for en undersøgelses- eller granskningskommission.

For så vidt angår ansatte i chefstillinger vurderes det på den baggrund, at den ansattes SMS-beskeder mv. som udgangspunkt bør opbevares i mindst 10 år, jf. nedenfor under pkt. 2.4. Det betyder, at statslige myndigheder bør instruere chefer i ikke at slette arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. før 10 år efter afsendelsen eller modtagelsen af SMS-beskeden mv.

Omfattet af begrebet ansatte i chefstillinger vil være kontorchefer og højere stillinger, herunder bl.a. kommitterede og afdelingschefer (fra lr. 37), hvorimod bl.a. fuldmægtige og kontorphonale, herunder kontorledere, ikke vil være omfattet.

2.3 Opbevaringsfrister for ministres, særlige rådgiveres og departementscheferes SMS-beskeder mv.

For ministre, særlige rådgivere og departementschefer gælder sådanne helt særlige forhold omkring deres stilling og funktion, som kan begrunde, at deres SMS-beskeder mv. bør opbevares i længere tid end 10 år. Justitsministeriet finder derfor, at SMS-beskeder mv. tilhørende ministre, særlige rådgivere og departementschefer bør opbevares i mindst 25 år efter afsendelsen eller modtagelsen.

Disse særlige forhold vedrørende den pågældende personkreds begrundes endvidere, at der løbende – f.eks. én gang om måneden – bør tages en lokal kopi af alle arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. Afgrænsningen til denne persongruppe skal ses i lyset af de praktiske og ressourcemæssige udfordringer, der vil være forbundet med løbende at tage kopi af alle øvrige statslige medarbejderes arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv.

Lokale kopier af ministres, særlige rådgiveres og departementscheferes arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. skal sikre, at sådanne beskeder ikke går tabt, hvis telefonen mistes, telefonen eller indholdet herpå går til grunde, telefonens indhold slettes efter fejlslagne loginforsøg, eller hvis en telefon af sikkerhedsmæssige grunde nulstilles, eksempelvis som følge af, at den er bortkommet. SMS-beskeder mv., som er sendt eller modtaget i perioden efter den seneste lokale kopi vil dog naturligvis ikke fremgå af den lokale kopi. Det betyder, at disse beskeder – som er sendt eller modtaget i perioden efter den seneste lokale kopi, og inden der tages en ny lokal kopi – vil kunne gå tabt, hvis telefonen mistes, telefonen eller indholdet herpå går til grunde, telefonens indhold slettes efter fejlslagne loginforsøg, eller hvis en telefon af sikkerhedsmæssige grunde nulstilles, eksempelvis som følge af, at den er bortkommet. Der findes på nuværende tidspunkt ikke en teknisk løsning, som kan sikre herimod ved en løbende automatisk og brugeruafhængig lokal kopi.

Når der er sikret en lokal kopi, vil de SMS-beskeder mv., der er taget en lokal kopi af, kunne slettes fra telefonen, hvis det f.eks. af informationssikkerhedsmæssige hensyn vurderes hensigtsmæssigt.

Det bemærkes, at SMART-appen, der er en statslig løsning, som kan benyttes til at modtage og afsende klassificerede beskeder, har fået implementeret en funktion, hvorved beskeder kan udlæses til et USB-lagermedie via en manuel proces. Så længe disse beskeder ikke er udlæst, lagres de således alene lokalt på telefonen og vil derfor kunne gå tabt og dermed ikke kunne udleveres til en eventuel undersøgelses- eller granskningskommission, hvis telefonen mistes,

eller telefonen eller indholdet herpå går til grunde. Idet SMART-appen kan bruges til klassificerede beskeder, skal det sikres, at opbevaring af USB-lagermedier med lagrede SMART-beskeder foregår på korrekt vis i henhold til relevante sikkerhedsbestemmelser.

2.4 Fratrædelse mv.

Ministres, særlige rådgiveres, departementschefer og visse andre ansatte i chefstillinger arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. bør fortsat opbevares, jf. nedenfor, efter telefonskift eller fratrædelse, således at disse forhold ikke påvirker opbevaringsperioden, jf. ovenfor.

De chefstillinger, hvor der bør ske opbevaring uafhængigt af telefonskift eller fratræden, er for så vidt angår departementer kontorchefer og ansatte i højere stillinger, mens det for andre statslige myndigheder, herunder styrelser, er chefer, vicedirektører og højere stillinger (fra lr. 38). Det skal sikres, at arbejdsrelateret kommunikation på den pågældendes tjenestetelefon vil kunne udleveres i læsbart format til en fremtidig undersøgelses- eller granskningskommission.

For så vidt angår beskeder i SMART-appen, som alene lagres lokalt på tjenestetelefonen, indtil disse måtte blive udlæst til et USB-lagermedie, kan opbevaringen eksempelvis ske ved, at tjenestetelefonen opbevares i et aflåst skab uden at blive nulstillet og således, at myndigheden er i besiddelse af adgangskode til telefonen. Når beskederne er udlæst til et USB-lagermedie, og dette kan opbevares på korrekt vis i henhold til relevante sikkerhedsbestemmelser, kan tjenestetelefonen, såfremt ingen andre forhold måtte tale imod, nulstilles.

Afgrænsningen til ministre, særlige rådgivere og ansatte i visse chefstillinger, jf. ovenfor, skal ses i lyset af de praktiske og ressourcemæssige udfordringer, der vil være forbundet med at skulle sikre en kopi af arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. ved telefonskift eller fratrædelse. Øvrige medarbejderes arbejdsrelaterede SMS-beskeder mv. vil således ikke efter et telefonskifte eller en fratrædelse være tilgængelige for en fremtidig undersøgelses- eller granskningskommission. Større systemopdateringer, hvor beskeder mv. ikke overføres, sidestilles i den forbindelse med telefonskift.

Dato

Maj 2024

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

Email

jm@jm.dk

ISBN

978-88-98564-35-7

Foto

Scanpix